

ABRIL 2006

La Tosta

Curiós grup de comparses en la rua de Carnestoltes (4 de març)

Imatge de la nova oficina Mojà

A caixaManresa compartim, amb els clients, projectes i il·lusions, i els ajudem a fer-les realitat. Compartim els reptes del creixement i la millora constant, amb productes i serveis fets a mida. I compartim una especial passió pel territori, les persones i el seu benestar.

caixaManresa

A Mojà, per millorar el servei i l'atenció personalitzada, ens hem traslladat.
A partir d'ara els esperem a l'Av de la Vila, 11, tel. 93 830 04 01

www.caixaManresa.es / 902 44 43 42

POTSER ALGÚ...

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Cartes al director	5
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages» Abril de 1906	6
Un número fins ara desconegut de la revista «Clar i Net»	8
Puig Rodó, el balcó del Moianès	12
Reedició de dues obres d'Anton Busquets i Punset	13
Caminades pel Moianès: font de la Blada	16
Biblioteca de Moià	17
L'Espai	18
Carnaval	19
Parlant de caça amb Albert Vila	20
Aquí és Amèrica	26
Publicacions	28
Experiències de la presó: el germà Adrià	31
Pàgina de l'institut	33
Campanades	34
Noticiari	35
Pensaments caçats al vol	38

A vegades, des de la redacció de LA TOSCA, sospitem que potser algú ha pensat o pensa que en el nostre butlletí es parla sovint de determinades persones o institucions i poc o gens d'altres. Som els primers a adonar-nos d'aquest fet, que té les següents explicacions.

El nostre butlletí és confegit per un cos de redacció no professional que, per les seves característiques, rep molta informació sobre persones o institucions amb les quals està més o menys vinculat, sigui per proximitat estamental, professional, d'amistat, de família, per les lectures que habitualment fa, etc; i, contràriament, no en rep gaire o gens sobre altres persones o institucions.

Per altra banda, tot el que sigui tema moianès, és a dir, relacionat amb Moià, amb els seus habitants i amb els seus fills, ens interessa, i, lògicament, forma part dels centres d'interès de LA TOSCA, que vol ser i és una revista que reculli el màxim d'informació sobre tema moianès. Per això, creiem que no sols és lícit, sinó oportú i gairebé necessari que ens fem ressò de tot allò que afecta, com diem, el tema moianès... mentre ens n'arribi la informació corresponent. I si, com passa, algunes persones o institucions hi surten més, no és per vanitat o per preferències, sinó perquè ens n'arriben més notícies. Si, per tal d'evitar suspicàcies, eliminéssim tota o part d'aquesta informació, mancaríem als nostres propòsits fundacionals.

La solució del problema és òbvia: demanar que els lectors i amics de LA TOSCA que hi trobin a faltar certes informacions, tinguin la bondat de fer-nos-les arribar, ja que poden estar segurs que procurarem de fer-nos-en ressò. De fet, en cada número, al final, hi surt una nota demanant que hom ens informi d'esdeveniments que fàcilment ens poden passar per alt; i, també de fet, hi ha persones que ens fan aquest servei; però hem de dir que n'hi moltes d'altres que no ens el fan. Amb aquesta nota editorial, doncs, insistim en aquesta petició d'informació sobre gent i coses de Moià (tenim un telèfon a disposició del públic, que surt publicat en cada número, una adreça electrònica i una adreça postal en un lloc de fàcil accés, Can Carner) i alhora demanem excuses a qui pensi que les nostres informacions resulten descompensades. Qui fa el que pot no està obligat a més.

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

ABRIL 2006

Any 60 Núm. 657

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Fotografies: Renom, J. Soler,

Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de r Associació Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>

latosca@latosca.org

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Febrer del 2006

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	12'5	-3'5	4'2	7	1	2	E	-	
De l'11 al 20	12'5	-1'5	5'9	2	-	8	W	4	
Del 21 al 28	10	-4'5	3	2	1	5	W	2'4	6'4

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet: [MeteoMoia: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>](http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm)

Visió del temps en directe: [Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>](http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm)

Fotografia actualitzada sobre el temps:

[Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>](http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm)

Junta de govern del 22-3-2006

En la sessió de la junta de govern celebrada el 22 de març del 2006 s'acordà:

—Presentar al·legacions al projecte de Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya elaborat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques pel que fa a: a) demanar la presa en consideració respecte al traçat i millora del tram de carretera C-59 entre Sant Quirze Safaja, Moià i Santa Maria d'Oló; b) demanar la presa en consideració respecte al traçat i millora de la carretera N-141 en el tram de Moià a Vic.

—Adherir-se a la tretzena edició de la campanya «Mulla't» el pròxim 9 de juliol i destinar la recaptació d'aquesta data en la piscina municipal per a la Fundació Esclerosi Múltiple.

—Vist el contracte i plec de condicions presentat pel Motoclub Moianès respecte a l'adjudicació de la concessió de l'ús privatiu de part del domini públic

del camp de pilots del Circuit Verd per a destinar-lo a bar-restaurant i turisme rural, s'aprova per unanimitat la concessió d'ús privatiu assenyalada en favor del Sr. Pere Recasens Tiana.

—Aprovar per unanimitat les certificacions següents: núm. 1, «Ampliació i reforma de la biblioteca municipal, 2- fase, de data 13-3-1006, per import de 256.837 euros; núm. 5, «Urbanització del sector II, I — fase, de data 1-2-96, per import de 181.451 euros.

—Vist el projecte d'urbanització corresponent a l'obertura d'un nou vial entre els carrers de Jacint Icart i Sant Andreu, redactat per l'arquitecte Albert Comellas en data de maig del 2003 i aprovat per Junta de Govern en data 10-6-2003, s'aprova per unanimitat la convocatòria de licitació mitjançant concurs obert per a l'adjudicació d'aquestes obres i s'aprova també el plec de condicions, facultant el senyor alcalde per a la seva publicació en el butlletí oficial i altres gestions.

L'article sobre cal Figueras

M'adreço a vostès en nom propi, del meu oncle Josep Joan Figueras i de les meves germanes i cosins i cosines per agrair-los l'article sobre la nostra família, la seva botiga i el que van representar per a Moià.

Amb la seva publicació hem pogut mostrar a tots els descendents d'aquell matrimoni les seves arrels, cosa que a tots ens ha provocat alegria i grata emoció.

No sols pensem de tant en tant en Moià, sinó que tenim molt interioritzada la nostra relació amb la vila. El fet de rebre LA TOSCA ens hi ajuda.

Montse Clavell

Quin Moianès volem? I quina carretera no necessitem?

Vaig néixer a Moià i de mica en mica vaig anar descobrint els paisatges i la natura del Moianès. Però no va ser fins al cap d'uns anys que, primer per qüestions d'estudis i després per temes de feina, em vaig sentir una persona privilegiada de poder gaudir dels paisatges, la natura i la qualitat de vida que teníem en aquest racó de la Catalunya Central.

I encara ara, quan tantes coses han canviat, la gent que vivim en els diferents pobles del Moianès som persones privilegiades.

Fa unes setmanes em vaig assabentar que hi ha un projecte de carretera que pot posar fi a aquests privilegis. Es tracta d'una autovia o autopista que ve de Barcelona, passa per Sant Quirze Safaja i després va cap a Centelles. La justifiquen per raons de descongestionar la carretera que va de Vic cap a Barcelona...

Aquesta gran carretera consta en determinats trams de quatre carrils i en d'altres de sis. Passarà pel mig del terme de Sant Quirze Safaja, destrossarà quilòmetres de bosc, canviarà el paisatge i, cosa pitjor, ens canviarà els nostres pobles, convertint-los en ciutats i pobles dormitori. El cas pitjor pot ser el de Moià (que és el que està creixent més en els darrers anys), que es podria acabar convertint en un municipi

del tipus de Palau-solità i Plegamans o Santa Perpètua de Mogoda. Us ho imagineu? Algú ens ha demanat si ens agradaria?

Al mateix temps que aquest projecte d'autovia ha sortit a la llum pública, al Moianès ens estaven presentant les conclusions de les jornades «Quin Moianès volem». La gent del territori ha parlat, i vol uns municipis moderns, amb qualitat de vida, que conservin els valors naturals i culturals. Necessitem arreglar algunes carreteres, però necessitem que es converteixin en autovis de sis carrils?

Els habitants de la zona hem dit quin Moianès volem i hem de ser també valents per a decidir quin tipus de carreteres volem i quines no volem, perquè el fet de tenir unes carreteres o unes altres ens pot condicionar molt com serà el Moianès del futur.

Montserrat Clapers Aibar

Presidenta del Fanal, grup cultural i ecologista del Moianès

Sant Josep, 17 MOIÀ
93 830 11 28

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES»

ABRIL DE 1906

19 d'abril de 1906

«Suscripció popular pera contribuir a sufragar els gastos que originin els actes organitzats per la Comissió de Solidaritat Catalana» (1)

[...]
Moya

Corresponsal	0'25 pessetes
Reinald Dalmau	0'20
Sebastià Renom	0'25
Benvingut Fàbregas	0'25
Pau Corominas	0'10
Francisco Mata	0'15
Un catalanista	0'10
J. Guardia	0'10
Jaume Gros	0'15
Carles Gros	0'15
Lluís Gros	0'15
Marian Gros	0'15
Jaume Serra	0'15
F. Canet	0'15
Just Serra	0'15
Pau Bataller (propietari)	1

20 d'abril de 1906

MOYA. — En les festes tradicionals de Setmana Santa, ha obtingut un gran èxit el Mutu Propio de Pius X, posat en pràctica per la renombrada Capella Nova que tan acertadament dirigèx Pilustrat sacerdot Mossèn Manel Morera.

— Estan molt avensats els treballs per a l'instal·lació d'una fàbrica d'electricitat. Molts veïns de Moya y de Castellersòl, s'han abonat ja a la Companyia per a l'consum del fluit elèctric.

La reputada casa Sardanyons, ha donat preus per a l'instal·lació de la maquinària.

— Lo de la circulació d'automòbils per aquesta comarca, y de què tant s'ha parlat, per ara va molt fred.

— Les plujes han sigut abundants lo que té molt esperansats als pobres pagesos que vèyen la cullita perduda si hagués durat gaire la secada que tot ho matava.

GAS-OILS ROVIRA, S.L.

CALEFACCIONS INDUSTRIALS
AGRICOLA

MOIÀ Avda. Zona Industrial. s/n
Tel. 830.12.25

AVINYÓ Antoni Pont, s/n
Tel. 838.72.78

CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4

REPLICAR
CLAY WICK

REPSOL

Campsa

— S'ha desenrotllat un xic la malaltia coneguda per *la rosa* que causa moltes víctimes entre les criatures.

— S'ha constituït bax la presidència del Ilustre senyor Arxipreste, una Junta governativa y administrativa composta per les persones més influents de Moya y 'l seu terme, pera fomentar els humanitaris servèys que les Germanes Josefines presten als pobres malalts, cuidantlos esmeradament y consolant los en sos sofriments.

La abnegació y zèl apostòlic d'aquestes religioses, son una garantia pera 'l bòn èczit de la Junta y consol dels malalts.

— Està molt avansada la construcció de la casa-torre del eminent tenor senyor Virias, glòria d'aquèsta terra catalana.

— Promet ser molt lluida la vinenta festa major.

Sembla que 'l sermó principal se confirà al Eccelentíssim senyor Bisbe de Solsona doctor dòn Joan Benllòch y Vivó (2).

Transcripció i notes: Jaume CLARA I ARISA

(1) La Solidaritat Catalana fou el primer moviment unitari català que es presenta a les eleccions. S'havia format després dels incidents del *Cu-Cut!* —l'assalt a la seva redacció per part dels militars, que consideraren ofensiva una caricatura de Junceda— i la posterior llei de Jurisdiccions, per la qual els delictes contra l'exèrcit —inclosos els «ultratges»— eren jutjats per la jurisdicció militar. En la Solidaritat Catalana s'hi integraren els carlins, la Lliga Regionalista, el Centre Nacionalista Republicà, la Unió Catalanista, els republicans federals i una part de la Unió Republicana; només en restaren fora els partits monàrquics centralistes i el republicanisme lerrouxista. En les eleccions provincials i generals de l'any següent obtingueren una contundent victòria.

(2) Joan Baptista Benllòch i Vivó (1864-1926), administrador apostòlic de Solsona (1901-1906), bisbe d'Urgell -1919) i arquebisbe de Burgos (1919-1926); fou nomenat cardenal en 1921.

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

UN NÚMERO FINS ARA DESCONEGUT DE LA REVISTA «CLAR I NET»

amb aquest article volem donar a conèixer un número de la revista «Clar i Net» que fins ara ens era desconegut. Dediquem l'article a Jaume Pascual i Ponsa, antic membre de l'Avenç Obrer Català, traspassat el dia 29 de març, que el mes d'agost de l'any passat ens permeté de consultar-ho. També vull expressar el meu agraïment a les seves filles Josefina i M. Teresa, així com la col·laboració d'Anna Molera.

Com és prou sabut, les tres principals revistes moianeses anteriors a la guerra civil foren el «Butlletí de la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter» (327 números entre gener de 1909 i juliol de 1936), de tendència conservadora moderada; el «Moianès» (22 números, entre març de 1932 i abril de 1933), de tendència conservadora combativa, i el «Clar i Net», de tendència esquerrana.

Les tres publicacions només coincidiren en el temps durant uns quants mesos de la II República. Foren aquells un temps dinàmics des del punt de vista

social, polític i cultural. Si les forces de dreta agrupades entorn de la Lliga Catalanista, i oposades als governs d'esquerra de Madrid i de la Generalitat, crearen el «Moianès», les forces d'esquerra que s'estructuraven al voltant d'Esquerra Republicana de Catalunya i de l'Avenç Obrer Català (la «Pólvara») feren el mateix amb la revista «Clar i Net».

«Clar i Net» se subtitulava «quinzenal moianès, portant-veu de veritat i justícia». Tragué el primer número al carrer el 14 d'abril de 1932, en el primer aniversari de la proclamació de la República, un mes i mig després que aparegués el primer «Moianès». La virulència política entre ambdues publicacions es mantingué durant bona part de la seva existència: als editorials i articles del «Moianès», defensors de la tradició, la religió i la «tranquil·litat en el camp», el «Clar i Net» hi contraposa

articles a favor dels parcers en la qüestió agrària i de la laïcització de l'ensenyament, així com seccions de crítica a

l'Administració (*Tocs de clan*) o un *Correu de joventut*, irreverent per a la societat conservadora. El director era Esteve Vilanova i Clara i un dels principals redactors Benvingut Fàbregas i Arbós, que el febrer de 1936 es convertiria en alcalde de Moià.

El problema per a les dues publicacions fou l'econòmic. El «Clar i Net», que havia publicat un número especial de festa major lloat fins i tot pels seus oponents, intentà durant dos números (1 i 15 d'octubre de 1932) un viratge cap a posicions més moderades. Aquest canvi de rumb seguia les orientacions que el poeta artesenc d'origen moianès Jaume Tuneu i Pol havia establert en una conferència pronunciada a la «Pólvora» el 24 de setembre. La nova orientació no quallà i el 29 d'octubre de 1932 es publicava el darrer número (el 13, en realitat 14, ja que el 10 sortí repetit en dos números diferents), en el qual la moderació havia desaparegut del tot. La combativitat política perdé, però, davant els imperatius econòmics. El «Clar i Net» encara reapareixiria amb un altre número, el 14 (en realitat, 15), datat del 24 de març de 1934.

Això és el que coneixíem sobre el «Clar i Net» fins fa poc (i que ja havíem publicat en la revista «Modilianum», núm. 16, p. 19, i núm. 30, pp. 19-20). Ara hem conegut que, com a mínim, el «Clar i Net» publicà dos números més, ja que ha aparegut el número 16 (que en realitat ha de ser el 17), datat el dissabte 21 d'abril de 1934, o sigui dues quinzenes després del darrer número conegut.

A l'hora de contextualitzar l'aparició d'aquesta segona època del «Clar i Net» cal tenir en compte que es produeix després que l'esquerra hagi dominat la vida política municipal entre maig de 1933 i febrer de 1934, durant el temps en què l'ajuntament ha estat en mans d'una comissió gestora de tres membres (els

esquerrans Josep Trasserras i Sebastià Daví, i el lligaire Josep Clapers). Les eleccions municipals del gener de 1934 han estat guanyades per la Lliga Catalana encapçalada per Josep Solà i Ciuró, nou alcalde des de l'1 de febrer.

Contingut del número

L'article editorial, amb el títol de *República*, fa una lloança abrandada dels tres anys de règim republicà, sota els lemes de «llibertat», «fraternitat» i «igualtat», i una crítica a l'anterior règim borbònic, que és qualificat de «arcaic», «oprobios» i «despòtic» i del qual es destaquen les manifestacions anticalanes.

A continuació, l'article *Respecte* és una queixa contra les autoritats civils i eclesiàstiques moianeses per no haver respectat com a festiu el dia 14 d'abril, aniversari de la República: «... Perquè? Pregunto jo a molts fervents catòlics de Moià. Perquè no feren festa el dia 14 d'abril, essent un mandat del govern? Perquè molts aquell dia treballaren amb més dalit que mai? Es que no més hi poden haver festes religioses, festes que de no complir-les, porten per càstig un foc etern? ...»

A continuació ve l'únic article que apareix signat. El seu autor és Josep Reixac, tresorer de l'Avenç Obrer Català (més tard, durant la guerra, seria vocal de la Junta Municipal Agrària, en representació del PSUC; en acabar la guerra fou acusat de «auxili a la rebel·lió» i de pertànyer a la Unió de Rabassaires i fou executat al Camp de la Bóta el 20 d'octubre de 1939). El seu article es titula *Primavera florida*. Sota les designacions de «Amics i enemics. Treballadors del camp. Ciutadans dignes» s'adreça especialment a tots els treballadors del camp que encara es mostren prudents i temerosos davant les possibilitats que els

dóna la Llei de Contractes de Conreu que el Parlament de Catalunya ha aprovat el 21 de març del mateix any, Reixac els vol encoratjar a abandonar la supeditació als propietaris de les terres: «Pagesos! Ha arribat l'hora de redimir-nos, veniu amb nosaltres si sentiu ànsies de llibertat. No us importi les injustes amenaces; acolliu-vos a la Llei, si voleu tenir la llibertat assegurada; no escolteu a aquells carrinclons que us fan la *gara gara* per a fer-vos servir d'esqueneta perquè així puguin millor tirar les rendes; penseu amics que la Llei és bona, però si tomeu a entregar-vos novament a la voluntat de l'amo, sereu d'ací endavant tractats amb més cruesa i més esclaus que mai; penseu que els propietaris us faran tota mena de promeses i us tindran totes les atencions mentre pagueu els tractes que ells vulguin, però, ai de vosaltres, i de tots plegats, si un diu poguéis triomfar el partit polític que vosaltres indiferents heu donat el vot, sense preveure que donar-los el vot representava un cop d'aixada donada per vosaltres mateixos a la vostra pròpia sepultura.»

L'apartat *Cròniques* dona quatre informacions. La més extensa és dedicada als actes de celebració de l'aniversari de la proclamació de la República, amb «manifestació pública» pels carrers de la vila i ball a la «Pólvora». El «grup femení d'Esquerra» posava a la gent un llacet amb les banderes catalana i republicana. A la nit, grups de joves sortiren als carrers a cantar «Els Segadors». Les altres tres petites cròniques versaven sobre l'intent municipal de portar una fàbrica a Moià, sobre la Festa de l'Arbre Fruïter que s'havia de celebrar a Manlleu i sobre la participació de les alumnes de la mestra Maria Molas en un concurs de Ràdio Associació.

La secció *Del municipi* ofereix un resum de la sessió de l'ajuntament del

dia 17 d'abril, en què només es decidí avançar l'hora de les pròximes sessions de les nou a les vuit.

La darrera pàgina d'aquest número de «Clar i Net» és dedicada al *Correu de joventut* i a *Tocs de clarí*. El *Correu de joventut*, signat amb el pseudònim Odiu, és interessant per ser la primera notícia de la voluntat moianesa de construir una piscina en el poble (fet que no s'acabaria produint fins a l'any 1970, encara que des de 1948 sí que hi havia la de la Fàbrega). En reproduïm un bon fragment:

«Amb verdadera satisfacció hem escoltat les preguntes que ens han fet uns joves, referent al què dèiem al passat nombre [es refereix al número de "Clar i Net" que encara ens és desconegut] de la instal·lació d'un Club nàutic, us contestaré aquí més concret. En primer lloc us heu d'unir els més possibles i establir una quota o quantitat individual per l'entrada; fer una recaptació entre els senyors estiuejants, demanar l'apoi del Municipi, sol·licitant-li per exemple el terreny dit de les *carniceries* [solar del carrer de la Cendra, ara de Francesc Vihas, on més tard s'edificaria l'edifici del sastre Corominas i on ara s'estan fent pisos] i allà amb la cooperació de tots instal·lar-hi una piscina el més gran possible, fent-hi algunes casetes al redós de la mateixa, adornant tot el pati, seria aquest un lloc, on creieu que hi passàreu les hores més plaentes, car ja vàreig dir-vos que és aquest un esport el més sanitos i més agradable. La quota mensual seria per a pagar l'aigua, que jo — sense entendre molt en aquest afer— crec que amb una ploma en tindríeu prou, perquè per gran que fos la piscina, com que no l'haurien pas d'omplir diàriament, ja en tindríeu prou i així estalvieríeu anar per aquestes rieres, plenes d'incomoditats i algun perill; podríeu donar entrada al públic mitjançant un paga-

ment, com i també una entrada per a nadar els no socis. Crec molt bé que ho podeu fer, doncs són aquestes coses que adornen, modernitzant i sanejant les poblacions; tireu endavant i n'estareu joiosos d'aver-ho portat a terme. A més allà dintre com que és prou gran hi feu portar gran quantitat de sorra i a l'enssem podeu fer gimnàsia, la qual també és molt beneficiosa al vostre desenrotllament físic, punt importantíssim de la salut...»

Finalment, els *Tocs de clarívan* adreçats contra un «senyor nyinyoli, que butzineja molt, perquè els treballadors de la terra, es guanyen millor la vida», contra l'ajuntament per no arreglar una vorera del carrer del Palau, per no arreglar un fanal trencat, per deixar créixer l'herba dels carrers; reclama a l'ajuntament «nou de trinca» que «s'ha d'acabar la brutícia dels carrers i places, s'ha d'aug-

mentar l'enllumenat públic, s'ha d'ornamentar el cementiri».

El número del «Clar i Net» es completa amb un únic anunci, a la portada, de la Casa Josep Vilalta, situada a la carretera de Vic: «Pagesos!!! No us oblideu de la Casa de Josep Vilalta, on hi trobareu tota classe de maquinària moderna agrícola a uns preus que estan a l'abast de tothom».

Un número sol d'una publicació periòdica com el «Clar i net» no aporta, de fet, cap informació substancial que pugui fer canviar les dades que coneixem sobre la història del Mojà d'aquells anys; però sí que contribueix a perfilar petits detalls i ens il·lustra sobre l'activitat associativa de la vila. Esperem que algun dia aparegui el número que, com a mínim, encara ens falta conèixer.

Jaume Clara i Arisa

ARQUITECTURA FERRER S.L.

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ
Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03
e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

PUIG RODÓ, EL BALCÓ DEL MOIANÈS

Reproduïm, amb algun retoc, l'article publicat el 26 de gener prop-passat dins el diari «Regió 7», secció «L'itinerari».

Des del cim de Puig Rodó, l'estiu del 2004, la tranquil·litat inflamava l'aire. Amb un amic vam aparcar a l'Estany i vam fer una passejada fins aquesta magnífica talaia de la Catalunya central. L'única companyia que vam trobar pel camí va ser la d'una noia que llegia asseguda al costat d'una caseta de vigilància: la calma presidia una tarda de sol roent, però no calia cedir ni un mil·límetre a l'amenaça. Aquella mossa assetjava l'horitzó amb la mirada per caçar qualsevol incendi al vol. L'ambient era serè, una serenitat tensa. Aquella mateixa setmana, malauradament, el foc va devastar molts boscos.

Però no és just que la meua memòria associï Puig Rodó tan sols a aquells dramàtics dies. L'exursió ens va oferir el plaer impagable de les vistes panoràmiques. I els dos records se'm van remoure plegats com un tast agre dolç quan, tot

visitant l'arxiu de rutes del Palau Robert, vaig topar amb la caminada fins al cim del Moianès.

Un mes enrere vam parlar en aquesta secció del Palau Robert, un organisme de la Generalitat ubicat en un edifici del Centre d'Informació de Catalunya. Aleshores vam explicar que anualment es porten a terme unes excursions guiades que tenen un notable èxit. Avui és de justícia parlar de la base de dades amb set-sentes rutes que es pot consultar a <www10.gencat.net/probert>. Les rutes estan ordenades per comarques i municipis i es pot fer una cerca tant pel tipus de transport que es vol emprar (a peu, en bicicleta o en cotxe) com per la característica de l'itinerari (cultural, natural o esportiva), la dificultat i l'època de l'any.

Una d'aquestes rutes és l'ascens a Puig Rodó, el punt més alt del Moianès (si exeuquem el serrat de Sant Joan, a la mateixa carena), amb 1.057 metres d'alçada. Des de l'Estany, localitat situada a 870 m, el camí cap a Puig Rodó no ofereix altra complicació que una pujada

breu i poc exigent. Una bona excursió per a tots els públics amb el regal afegit que, si enganxem un bon dia, des del cim tenim una vista del Pirineu que omple els sentits. Cal començar a l'Estany, al peu de la carretera C-59 de Moià a Santa Maria d'Oló, agafar la carretera cap a Santa Maria i, al cap de 3 minuts, seguir els senyals dels senders GR 3 i GR 177. En menys d'una hora som al capdamunt i, de tornada, pel mateix camí, podem visitar el monestir de Santa Maria de l'Estany.

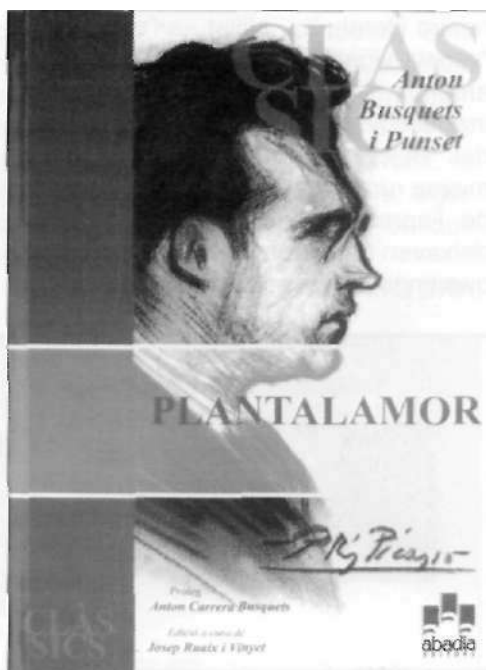
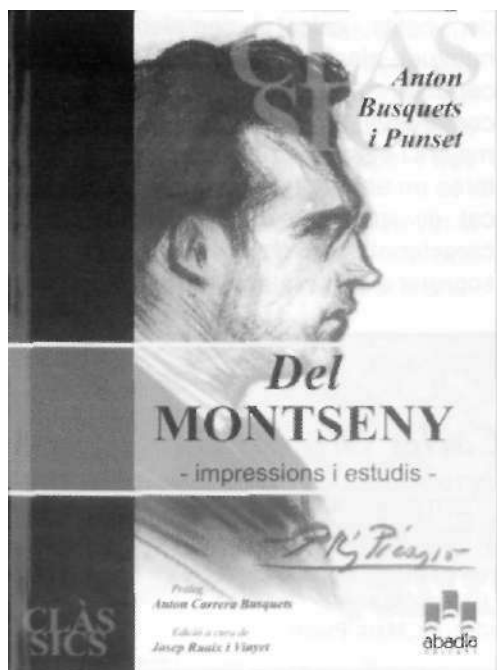
Toni MATA I RIU (Manresa)

REEDICIÓ DE DUES OBRES D'ANTON BUSQUETS I PUNSET

Atès el seu interès per a la cultura moianesenca, reproduïm el següent article, publicat dins «*Revista del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya*», núm. 125, gener 2006, pp. 140-143.

Durant el curs 2004-2005, a Sant Hilari Sacalm es constituí la Comissió Any Busquets i Punset, la qual organitzà diversos actes acadèmics dedicats a l'escriptor Anton Busquets i Punset, fill d'aquella vila. A més, s'encarregà de tirar endavant la reedició de dos llibres seus. L'un, de narracions curtes —*Del Montseny. Impressions i estudis*—; i l'altre, una novel·la —*Plantalamor*—. Aquestes dues reedicions foren presentades —coincidint amb la diada de Sant Jordi— a Calders, on Busquets i Punset

havia exercit de mestre i on va morir, i a Sant Hilari mateix, pel gramàtic Josep Ruaix i Vinyet, curador alhora d'aquestes reedicions de què parlem. Abadia editors hi posà el segell editorial dins la col·lecció «Clàssics». Cal destacar que la portada d'ambdós llibres reproduceix un dibuix fet per Picasso; concretament, un retrat al carbó d'Anton Busquets i Punset. El curador adverteix que, a l'hora de preparar les corresponents reedicions d'aquests dos llibres, s'ha limitat a actualitzar-hi l'ortografia, donat que l'autor és anterior a la normativització fabriana. En canvi, aclareix que hi ha respectat les particularitats fonètiques, morfològiques, sintàctiques i lèxiques. Hi sovintegen, d'altra banda, les notes a peu de pàgina, en les quals el curador explica els mots o locucions més difícils d'entendre. En el recull de narracions *Del Mont-*

seny hi apareix un pròleg escrit per un nét de l'autor, Anton Carrera i Busquets, el qual comenta prioritàriament la precarietat amb què hagueren de treballar els escriptors de l'època del seu avi, la impossibilitat de poder comptar amb una tradició narrativa catalana com a referent immediat i la manca de normativització de la llengua catalana.

Com sigui que Josep Ruaix, a l'hora de presentar aquests dos llibres, en féu una exhaustiva anàlisi, la seguirem succintament a l'hora d'escriure'n una breu recensió que convidi precisament a llegir els llibres esmentats, tant per l'interès literari com pel valor lingüístic que contenen.

J. Ruaix parlà primerament de l'autor servint-se de la *Semblança biogràfica* publicada conjuntament amb la novel·la *Amor de senyor...*, de Busquets i Punset, probablement l'any 1914, i servint-se també del pròleg que el professor Francesc Danès escrigué per a *Del meu viure rural*, una altra obra d'aquest mateix autor, reeditada l'any 1998. En aqueixa presentació biogràfica, doncs, l'escriptor era descrit com «un dels més ardots panegiristes del ruralisme en la nostra literatura», afiliat «a l'anomenada "escola vigatana"», com «un catalanista ardent i alhora un ruralista convençut i irreductible», inscrit en allò que «a vegades pejorativament s'anomena costumisme ruralista» (per causa precisament de l'apreciació dels noucentistes, que deixaven de banda i menystenien tot allò aue tinaués alana cosa a veure amb la

vida rural, els seus costums o la seva parla), com «un de tants escriptors de l'època anomenats costumistes, que aprofitaren la realitat més immediata, la quotidiana, i la convertiren en matèria literària».

El curador de la reedició d'aquestes dues obres de Busquets i Punset, conscient de la necessitat de revisar la literatura d'aquests autors titllats d'anacrònics pels noucentistes i amb l'objectiu de revalorar particularment l'autor esmentat, destacà en la seva anàlisi tres valors essencials en el recull de contes *Del Montseny*, l'etnogràfic, el literari i el lingüístic. Quant a l'etnogràfic, remarcà especialment la importància de la descripció del món de les Guillerries del segle XIX, tan ben expressada literàriament per l'autor; esmentà les referències explícites a alguns oficis de l'època (roders, carboners, torrelloners, traginers, etc.) que hom hi pot trobar; comentà que hi apareixen molts noms d'eines, de mobles i d'instruments musicals, usats en aquell temps (el càvec, els arpiots, la rella, la pastera, un rellotge de caixa, la cornamusa, etc.); molts noms de vestits, calçat i complements d'ús habitual aleshores (faixa, espartdenya, caputxa, gipó, barretina, etc.). Ruaix comentava, a més a més, que les festes majors i els aplecs són també punts d'interès en aquest recull de contes i que no cal dir que el llenguatge refereix les característiques dels estaments rurals, sobretot en els diàlegs i en la intercalació

CLINICA DENTAL

Dr. Carles Olivé i Moncho

METGE ODONTO-ESTOMATÒLEG
ORTODÒNCIA - IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3er. 2a.
Tel. 93 830 06 98 (hores a convenir)
Tel. urgències 629 058 269
(Col·laborador: Dr. Marc Pujol)

MOIÀ

de textos que pertanyen a cançons populars. Del valor literari d'aquesta obra, el presentador destacà bàsicament l'abundància de descripcions i l'acurada adjectivació, la riquesa de les comparacions i de les metàfores i la presència sovintejada de locucions populars, frases fetes i refranys; en definitiva, el ric vocabulari de Busquets i Punset. I del tercer valor esmentat, el lingüístic, comentà àmpliament la constatació que en el *Diccionari català-valencià-balear* hi apareixen catorze termes definits i exemplificats amb citacions extretes de l'obra d'Anton Busquets i Punset que ara comentem (a vegades hi apareixen fins i tot com a únic exemple). El curador féu notar igualment la presència de mots que únicament usa l'autor (hàpaxs), tals com *sermandejar*, *testarrall*, etc. Així mateix es referí a la gran varietat de derivats que Busquets i Punset fa servir, sense oblidar la generosa toponímia de les Guillerries i una treballada antroponímia hipocorística. I encara remarcava la transcripció de pronúncies ara considerades dialectals, algun vulgarisme i algun eufemisme.

Literàriament parlant, de les deu narracions que componen el recull *Del Montseny* dona com a més reeixides «La tragèdia dels captaires», que qualificà de realista i dramàtica, i «Entre llops», que fou lloada per Joan Maragall.

De l'altre llibre reeditat, la novel·la *Plantamor*, el curador comentà dos d'aquells tres valors enunciats per a ana-

litzar el recull de contes *Del Montseny*; concretament, el literari i el lingüístic. Literàriament, *Plantamor* ens acosta a la novel·la autobiogràfica i a la novel·la psicològica, a grans trets. Es tracta d'una novel·la emmarcada a finals del segle XIX i situada, quant a l'acció, en algun lloc no determinat de les Guillerries. Comparacions i metàfores, abundància d'adjectius i el recurs d'explicar una novel·la dins mateix de la novel·la foren els aspectes més rellevants apuntats durant la presentació. Lingüísticament, ja advertia el curador que no és tan interessant com el recull de narracions *Del Montseny*, però igualment hi sobresurt el domini de la derivació com a recurs lingüístic, l'abundància d'hipocorístics, força tipismes i encara algun dialectalisme.

Sens dubte, la reedició d'aquestes dues obres d'Anton Busquets i Punset contribuirà a donar a conèixer un escriptor que, una mica lluny de la novel·la i de la narració realista, caldria adscriure al conreu de la novel·la i de la narració costumista i, en alguns aspectes, també al model simbolista, sobretot tenint en compte que sovint ens trobem amb narracions que tenen com a escenari espais muntanyencs, el tema rural com a fons, la voluntat de reflectir la parla del món de pagès i, en algun moment, el desig implícit de fer referència a algun conflicte ideològic del moment en què escrivia l'autor.

Núria VENTURA

✓ LAMINES IMPERMEABILITZANTS
 ✓ PREPARATS ASFÀLTICS
 ✓ MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS
 ✓ AÏLLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS

✓ ADITUS PER A MORTERS I FORMIGONS
 ✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCió
 ✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS

ASFALTEX
 Prestigi en Impermeabilització

Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7.3 VALLDORREIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 - Fax 935 894 393 E-mail: asfaltex@adv.es http://www.asfaltex.com

CAMINADES PEL MOIANÈS: FONT DE LA BLADA

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el dia 12 de febrer es va fer l'onzena caminada. A dos quarts de nou del matí vam sortir de la plaça de Catalunya o dels ànecs, de Moià, per anar cap a Castellterçol, on, a la plaça dels Estudis, ens vam trobar amb tota la colla de gent que s'hi esperava. Aquesta vegada érem vuitanta-dues persones disposades a gaudir del paisatge i de la natura castellterçolenc.

De la plaça dels Estudis vam anar cap a la plaça de Prat de la Riba i, pel carrer del Quadro, vam passar per davant la

capella de Sant Francesc, capella ben conservada que hi ha al mig del poble, i pel carrer de Sant Francesc, amunt, amunt, cap al coll de la Creueta. Un cop allà dalt vam continuar pujant en direcció nord, cap al tallafocs que han fet recentment des del mirador d'en Garròs fins a Pedrós. La vista des d'aquest punt s'escampa per totes bandes i es pot contemplar un magnífic paisatge en totes direccions: per una banda es veu el Montseny amb el Pla de la Calma, Tagamanent...; més a prop, el castell de la Popa, el pla de Castellcir; als nostres peus, Castellterçol i la plana moianesa, i més lluny, el Pirineu, aquests dies ple de neu; girant a

Panoràmica de Castellterçol amb el Montseny al fons

l'esquerra es pot veure Montserrat i Sant Llorenç del Munt, i tota una estesa de magnífic paisatge, del qual, malauradament, no vam poder gaudir, ja que el dia era tapat amb una boirina que entelava la visió.

Tot seguint el tallafoc vam passar prop de la casa de Mas Calamí (o Clamí), que està enrunada; pel seu voltant encara s'hi poden veure les restes d'antigues feixes dedicades al conreu de la vinya. Per la mateixa ruta enlairada vam arribar al dolmen de Mas Calamí, que és un dels més grossos que es poden trobar al Moianès, excavat i documentat totalment.

Després de veure el dolmen vam baixar pel mig del bosc, seguint indefinits corriols de vaques més o menys marcats, fins a trobar el camí de Castellterçol a Monistrol de Calders, prop de Can Baldiri, una altra casa enrunada que hi ha per aquells móns de Déu. Allà vam esmorzar, i després ens varen explicar una llegenda adaptada al Moianès.

Tot seguit vam anar cap a la font de la Blada, espectacular font que vessava aigua generosament per tota la paret.

Aquesta font també té una majòlica molt mal conservada dedicada a la Mare de Déu de Montserrat. Vista la font i fetes les fotografies de rigor d'un lloc tan bonic i emblemàtic dels voltants de Castellterçol, vam seguir camí i, pujant per un altre corriol de vaques, ja més fressat, vam arribar a la casa del Vilet. Allà ens esperaven amb un tast de pa de forn que es fan els habitants d'aquesta masia antiga i força ben conservada, cosa que és d'agrair després de veure les cases abandonades i enrunades.

Des d'allí vam anar cap a una altra casa de pagès que s'anomena l'Argemira, que de fora estant es veu força bé, tot i que no hi ha masovers, però com a mínim en tenen cura i no es veu abandonada. Des d'aquesta casa vam anar cap al coll de la Creueta, lloc que havíem passat en pujant, i allà ens vam fer una foto de record del grup i vam tornar cap a la plaça dels Estudis, punt de sortida de l'excursió i on la donarem per acabada.

Finida aquesta, esperem la pròxima, a veure per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

BIBLIOTECA DE MOIÀ

EXPOSICIÓ— Per celebrar el centenari de Jules Verne hem tingut, fins al 9 d'abril, l'exposició «De viatge amb Jules Verne», acompanyada d'una mostra de llibres d'aquest escriptor.

SESSIONS DE CONTES.— Com cada any per la primavera arriben les hores de contes a la biblioteca, cada divendres d'abril a les sis de la tarda, a càrrec dels rondallaires Roser Rojas, Enllaç i Joan Cirera.

PRÒXIMES TERTÚLIES.— El dilluns dia 24 d'abril, tertúlia sobre la novel·la *El lector*, de Bernhard Schlink.

El dilluns dia 29 de maig, tertúlia sobre la novel·la el convit, de Miquel Pairoli. Comptarem amb la presència de l'escriptor.

TERTÚLIA VIATGERA.- Reportatge sobre Escòcia, Noruega i Noza Zelanda a càrrec de la viatgera M. Àngeles Capellades Solà, el divendres dia 19 de maig a dos quarts de nou del vespre.

PRESENTACIÓ-TERTÚLIA.— El dibuixant moianès Picanyol ens ha sorprès amb el llibre de memòries *Històries d'una pensió*. El dia 5 de maig, a 2/4 de 9 del vespre, en parlarem.

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Mojà (l'Esplai), que extraiem dels butlletins informatius núms. 116 i 117 (febrer i març 2006).

Diumenge dia 5 de febrer, a les sis de la tarda, projecció de la pel·lícula *Desayuno con diamantes*.

Diumenge dia 12 del mateix mes, també a les sis de la tarda, projecció de vídeos d'excursions fetes per l'Esplai i del DVD *Ecomuseu del Moianès*, elaborat pel Consorci.

Dimarts dia 14, excursió a Breda, escenari del serial televisiu *Ventdelplà*, amb visita a una fàbrica de ceràmica i a l'església parroquial. Després, parada a Vidreres, amb degustació d'embotits. Dinar a Sant Hilari Sacalm i animada sobretaula.

Diumenge dia 19, a les sis de la tarda, projecció de la pel·lícula *Ototo en Nueva York*.

Diumenge dia 26, també a les sis de la tarda, ball de carnestoltes, animat pel teclista Josep Maria d'Avinyó, i sorteig d'una toia.

Dissabte dia 4 de març, de les deu del matí a la una del migdia, jornada de cloenda del pla d'actuació «Com volem el Moianès de demà», organitzat pel Consorci del Moianès.

Diumenge dia 5 del mateix mes, a les sis de la tarda, ball animat pel teclista Raimon i sorteig d'una toia.

Diumenge dia 12, també a les sis de la tarda, concert de l'agrupació Cor lubilo, de Sabadell, amb interpretació de peces polifòniques i *gospel*. Sorteig d'una toia.

Dimarts dia 14, visita a la fàbrica de cervesa San Miguel de Lleida. Visita també a l'auditori municipal Enric Granados. Dinar a Tàrraga.

Diumenge dia 19, a les sis de la tarda, projecció de la pel·lícula *Dumbo*, de dibuixos animats, amb la possibilitat d'assistir-hi també infants.

Diumenge dia 26, a la mateixa hora, concert de la Coral de Gent Gran de Sant Vicenç de Castellet. Sorteig d'una toia.

Disfresses del ball de carnestoltes (26 de febrer)

CARNAVAL

A finals de febrer i principis de març es van celebrar una sèrie d'actes amb motiu del Carnaval.

Així, el divendres dia 24 de febrer a la tarda els alumnes de l'Escola Pia van fer una rua pels carrers de la vila, animats amb la música dels Grallers de Mojà.

La rua de l'Escola Pia (24 de febrer)

L'endemà, dissabte dia 25, a partir de les cinc de la tarda, va fer-se una altra

rua infantil, aquesta vegada organitzada per l'Agrupament Escolta Mn. Amadeu Oller.

El dissabte següent, 4 de març, a partir de les vuit del vespre, va desenrotllar-se la rua dels grans, passant pel carrer del Remei, avinguda de la Vila, carrer de Sant Antoni, plaça Major, carrer del Forn, plaça i carrer de Sant Sebastià, carrer de Sant Josep, plaça del Colom, carrer de Santa Magdalena i acabant a la plaça del Moianès. Aquesta rua de Carnestoltes estava amenitzada pel conjunt musical The McKensy's Clan Band i hi participaren trenta-cinc carrosses, molt ben decorades i amb les corresponents comparses i equips de música. Sobretot a l'avinguda de la Vila, un nombrós públic contemplà la rua, plena de disbauxa, música, llum i color.

Per acabar-ho d'arrodonir, l'Ateneu va organitzar un ball de carnestoltes a les onze de la nit.

Dos grups de comparses de carnestoltes (4 de març)

PARLANT DE CAÇA AMB ALBERT VILA

Caçar va ser una de les primeres activitats que van aprendre els homes. L'art de la caça s'ha anat forjant durant generacions i, avui en dia, les societats de caçadors són la versió actual d'aquelles partides d'homes armats que anaven al bosc en cerca del senglar, el cérvol o simplement els ocells.

—Avui en dia no es caça tant per a menjar com per a fer esport o per distracció, oi?

—Sí. *La caça avui en dia no és una activitat necessària per a la supervivència de l'home, sinó que és estrictament un esport i així és considerada per tota mena d'autoritats.*

Albert Vila i Morales és casat amb Isabel Pérez Duehas i és pare de dos fills: Àlex i David. Aquest executiu de banca fa cinc anys que és president de la Societat de Caçadors de Moià.

—Quin any es funda la Societat de Caçadors de Moià?

—*Com a societat degudament reglamentada, si no recordo malament, es funda l'any 1952. Abans, lògicament, ja hi havia hagut caçadors, però no estaven regulats de forma administrativa per les autoritats. A partir d'aquí es van començar a formalitzar aquest tipus d'associacions, que sempre han estat locals i que amb el temps han anat agafant una configuració, i ara tant depenen de l'Administració com del Consell d'Esports, com del Medi Natural... És una activitat que té diferents punts de contacte. És un esport lligat directament a la natura; per això el ministeri de Medi Ambient hi té una forta influència.*

—Qui sou els qui formeu la junta actualment?

—*Jo en sóc el president; Josep Armadans, el vice-president; Jaume*

Albert Vila amb una perdiu

Quintana, el secretari; Agustí Vives, el tresorer, i després quatre vocals: Valentí Padrisa, Martí Arahó, Jaume Valldeoriola i Tomàs Castaho. Tots col·laborem en les diferents tasques de l'entitat i fem de transmissors entre els socis i la junta.

—Quants socis teniu?

—*De socis actualment en tenim 186, entre els quals hi ha els propietaris de les finques.*

—Quant val fer-se soci?

—*Depèn. No és el mateix una persona que sigui natural d'aquí, que una altra que sigui de fora i tingui certa relació amb Moià, que una altra que no hi tingui cap relació. Parlant del soci local, que és el que interessa, la quota no és gens cara: val uns setanta-dos euros. Però, a part d'aquesta quota, hi ha una sèrie d'afegits que es necessiten, com assegurances, permisos, etc, i que no tenen res a veure amb la Societat de Caça-*

dors, però que cada caçador ha de tenir. Al final, la suma de les despeses puja una mica més.

—Per tant, la caça és un esport car?

—Tot depèn del que vagis a buscar. Si ens centrem en les activitats o pràctiques de la Societat de Caçadors de Moià, no, per la senzilla raó que són societats sense ànim de lucre. Tot el que el soci paga no és cap despesa, sinó una inversió per a poder continuar el mateix esport. Una altra cosa ja serien un tipus de caces selectives, que aquí a Moià no es practiquen i que poden fer encarir molt el preu. Pensa que la llicència val uns vint-i-sis euros, encara que n'hi ha de molts preus; amb uns dos-cents quaranta euros ja pots tenir una arma, i com que avui en dia es caça molt en grup, normalment es fa servir un sol remolc. Ara, això depèn del tipus d'activitat de caça que es pugui fer: si es va pel conill, per la llebre, per la perdiu o pel senglar... El tipus de remolc més mòdic deu estar al voltant de tres-cents seixanta euros, però tot depèn de la capacitat: n'hi ha d'un pis, de dos i fins i tot podem parlar de camions sencers.

—I la municció, costa gaire?

—Home, evidentment no és barata; però, amb el tipus de caça que tenim aquí, no és una gran despesa per a un caçador. Si te'n vas a províncies a caçar la perdiu, pots arribar a tirar moltíssims trets i llavors sí que s'ha de tenir la butxaca preparada, però la quantitat de trets que es puguin disparar aquí a Moià no són significatius de cara al cost. Una capsa de cartutxos normals de caça menor pot valer uns sis o set euros, i n'hi ha per a vint-i-cinc tirs. La caça major ja s'encareix una mica i ens en podem anar entre dos i tres euros per cada tret. Però també és insignificant el nombre de trets que fas al cap de l'any. Per desgràcia nostra, hi pot haver anys que no en fas cap.

—En canvi, un bon gos deu valdre diners...

—Molts diners! Si parlem d'un bon gos, sigui de la modalitat que sigui, val molts diners: podem anar de mil vuit-cents euros a vint-i-cinc mil.

L'Albert s'explica pausadament i de forma detallada, i no ha de rumiar gaire per a parlar d'un tema que li agrada i que domina.

—Un bon gos, deu fer guanyar punts a un mal caçador, oi?

—No. S'ha de congeniar. Un bon caçador necessita un bon gos, però un gos no fa el caçador en cap sentit, i un bon caçador tampoc no faria res sense un bon gos. Per això, com dèiem abans, un bon gos té un preu i un altre que no és tan bo en té un altre.

—Com ha transcorregut aquesta nova temporada de caça que està a punt d'acabar?

—Més o menys en la tonia de les anteriors: bastant pobra i escassa, malgrat els grans esforços que fem per poder anar mantenint les repoblacions forestals que es fan. És evident que nosaltres en sortim beneficiats, però totes les repoblacions que fem serveixen per a mantenir un sistema biològic; aquests animals escampen llavors, escampen qualsevol cosa i fan altres activitats. En poden fer alguna de destructiva, però sempre hi han estat, és una cadena biològica que hi ha muntada en el bosc i que, quan falta, tot el sistema s'empobreix.

Nosaltres fem unes repoblacions tan massives com podem, però la cosa no acaba de rutllar. Els conills pateixen una sèrie de malalties endèmiques que, per més que t'esforces a anar repoblant, cada cop que ve la nova temporada et trobes amb uns resultats totalment incerts. La perdiu també, ja que és un animal molt delicat i passa el mateix. Si no hi ha conills, que seria la peça bàsica de tota la sèrie de depredadors que hi ha aquí i que ha de menjar cada dia, aquests depredadors es dediquen a caçar perdus. Per altra banda, els pesti-

cides i la falta de conreus fan que no hi hagi menjar, i un pesticida que està controlat perquè a les persones no els passi res, a aquestes bèsties els afecta molt.

—En canvi, de senglars n'hi ha més, oi?

—Aquesta pregunta és complicada. Sí i no. Generalment el senglar ha sofert un increment de població important. Segons els comentaris públics, és degut a encreuaments amb altres races, com el porc domèstic, i també —aquests jo crec que són més fiables— a una sèrie de canvis climàtics i de situació de depredadors. Lògicament, el senglar és un animal que per la seva mida no té cap depredador; però, amb la quantitat de captures que hi ha cada any, això es va sanejant. El senglar és un animal que es mou molt; no són gregaris ni sedentaris. Per terme mitjà, pot fer cinquanta quilòmetres de ruta en una sola nit. La diferència que aquest senglar sigui

aquí o no, és deguda al fet de si aquestes voltes les fa en cercle i torna més o menys al lloc de referència, o les agafa en línia recta i llavors cinquanta quilòmetres és molta distància. Si això ho fa durant tres o quatre dies, el senglar que avui hem vist aquí, al cap de poc el podem trobar a Tarragona. Hi ha gent que va a un bosc de Collsuspina i hi veu senglars; al cap de pocs dies va a la Fàbrega i en torna a veure. Llavors diu: «Hi ha porcs allà i hi ha porcs aquí.» Jo, però, diria que és molt probable que siguin els mateixos.

Personalment només em dedico a la caça major i crec que tots aquests increments de senglars que hi ha hagut són deguts al canvi climàtic. Com qualsevol animal, les femelles del porc normalment en temps de fred tenen zel; llavors, amb

l'augment de menjar en els boscos, que en aquests últims anys amb el canvi climàtic ha estat bastant favorable, i l'augment de les temperatures, perquè els hiverns tampoc no han estat gaire freds, hi ha femelles prenyades tot l'any. Això significa que tenen més d'un zel i, és clar, entrem en la raó de dir: «És que ara n'hi ha molts de petits i per això creixen tant, perquè estan creuats i engendren una dotzena de porquets igual que les truges de casa.»

No, no és així. Nosaltres no he vist mai cap senglar que porti dotze garrins. Ara que, de dos o tres garrins que podia fer un senglar fa uns quants anys, ara en faci quatre o cinc, això sí que és veritat.

La truja, en estar més ben alimentada, lògicament és més fèrtil, i si, a més d'això, hi afegim el fet que puguin tenir dos zels a l'any en comptes d'un, llavors estem parlant de cries de deu o dotze garrins a l'any per part d'una sola truja.

Que no vol dir que sobrevisquin tots, eh? El bosc i la muntanya tenen moltes incerteses i pot passar que la quantitat es redueixi. Però si abans parlàvem de quatre garrins i en sobreviuen dos, ara parlem de vuit, quatre dels quals aconseguen de sobreviure. És el doble de població, i si fas números, t'adones que en un o dos anys la cosa es pot descontrolar; és el que hem patit aquests darrers anys.

Ara bé, amb el senglar, aquest any ens hem quedat amb el cinquanta per cent menys que l'any passat. Fa cinc anys es caçaven vint porcs a l'any aquí a Moià; hi havia hagut un augment important, però ara hem tornat a tenir una recessió. Però, repeteixo, va per zones. Aquí al Moianès hi ha hagut una recessió, mentre que en altres comar-

Logotip de la societat de caçadors

ques hi ha hagut un increment respecte als darrers anys. Això dóna peu a pensar en el fet de la mobilitat geogràfica, les condicions alimentàries que troben en cada zona, des de la humitat i el que es conrea fins als aliments silvestres, com poden ser les aglans i les arrels. Lògicament, amb un terreny sec com el que hem tingut aquí al Moianès aquest any, a un porc, per a clavar el morro, li costa més que en un altre lloc. Aquests condicionants són relatius, però tenen una certa influència en tot això.

—Tenint en compte l'augment d'accidents de trànsit provocats per animals de caça, la vostra societat deu tenir alguna assegurança que cobreixi les despeses de l'accident, oi?

—Sí, evidentment; si no, no podríem pas sufragar-ho. Això és molt fàcil de dir, però també s'ha de tenir en compte que, com qualsevol altra assegurança, com més sinistres tens, més s'apugen les primes, i actualment són molt cares, fins al punt que, en els darrers anys, i ara extrapolant-ho a altres societats de caçadors, alguns s'han vist obligats a tancar algunes societats, ja que no podien fer front a les despeses. Llavors les asseguradores no et volen assegurar. Tot això passava fins fa poc pel fet que no hi havia cap llei que ho regulés.

—La Societat de Caçadors de Moià, ha hagut d'indemnitzar mai cap conductor després que el seu cotxe hagi topat amb un porc senglar que ha sortit del vedat local?

—Sí, per desgràcia nostra sí. Fins fa poc el codi de la circulació no contemplava aquests casos i es feia servir la jurisprudència per a jutjar-los; llavors ens culpaven a nosaltres d'aquests accidents de circulació, fossin en

l'època de l'any que fossin, i sense cap tipus de diferència. Però, des de l'agost del 2005, hi ha hagut una modificació del codi de la circulació en la qual ja no ens deixen com a responsables en primera partida; hi ha d'haver un motiu clarament justificat perquè ens acusin d'una cosa així. A partir d'aquest codi, el primer responsable és el conductor, a no ser que es demostrï el contrari.

—Albert, explica'ns resumidament com transcorre una jornada de caça.

—Normalment una jornada de caça comença a la sortida del sol i la primera raó d'això és que no es pot caçar sense llum, fins al punt d'arribar també d'hora i poder fer un esmorzar al bosc. Generalment, abans de les nou del matí ja hem esmorzat. Avui en dia això es valora molt, perquè, si es caça en grup, és una cosa que crea germanor. Llavors continuem la jornada, tant en caça major com menor, fins que les condicions obliguen a acabar o fins que estàs cansat. Per exemple, si vas a empaitar perdus a les dotze del migdia, ja pots haver fet un

Vila amb un altre caçador

trajecte molt llarg i vol dir que estàs cansat. També hem de tenir en compte que els caçadors fan servir gossos i són aquests els que treballen més. Si els gossos que portes, arriba un punt que estan molt cansats, això t'obliga a parar i a deixar-ho per a un altre dia. Però, en la batuda del senglar, una jornada es pot allargar de llum a llum, per la senzilla raó que es fan servir molts gossos i aquests no cacen pas a dos metres del caçador; se'n pot perdre algun i llavors s'ha de localitzar.

—Tots sabem que, per desgràcia, a vegades un caçador ha mort d'un tret d'un altre company, o bé un caçador ha mort un boletaire, etc. Entre vosaltres es compleix aquella norma segons la qual només es pot disparar si es veu realment un objectiu clar?

—*T'he de contestar que sí. La prova és que per aquí no hi ha hagut cap accident d'aquesta índole i, per altra banda, també està provat que, descomptant l'espectacularitat que pugui tenir un accident d'aquest tipus, la caça és un dels esports que menys accidents tenen. I si ho comparem amb la quantitat de persones que es dediquen a la caça i que estan federades, i hi apliquem percentatges, qualsevol esport que pensem que és menys agressiu que la caça té moltes més desgràcies. Ara, torno a dir, l'espectacularitat d'un accident d'aquesta mena enerva molta gent. Però està comprovadíssim que és un dels esports amb menys accidents.*

—Ara, durant la caça, ja és obligatori de portar les armilles reflectores per tal de fer-se ben visible, oi?

—*Això tan sols és exigible en la caça major; en la caça menor, no. I només en la caça major en batuda; en la caça major selectiva i la caça major d'alta muntanya tampoc no és obligatori.*

—Per a què serveix la corneta?

—*La corneta és un instrument per als gossos. Com que se sent des de molt lluny, va bé per a saber quan comença la*

caçera i quan s'acaba; després hi ha altres senyals per a saber si se segueix un porc o bé si ja s'ha abatut. Depenent del lloc on estiguis ubicat, ho pots sentir o no. De fet, encara avui en dia tots els gossers porten corneta. En la caça del senglar, els caçadors que estan a les parades fan com una mena de cercle i els gossers empenyen en una determinada direcció. Ara, en la caça major, ja portem emissores per comunicar-nos, però no tant pel que se'n diu el caçar com per tenir una comunicació de les actuacions del gosser, de controlar els gossos per tal que no s'escapin, de controlar possibles accidents que hi pugui haver entre companys... Com que en la caça major es caça en grup, si un caçador es mou ho ha de comunicar, ja que això evita que hi hagi accidents. També serveix per a donar les ordres de començar, per a saber si tothom és al seu lloc... Tot això serveix per a complir unes normes de seguretat i perquè de l'un a l'altre no hi hagi la possibilitat de fer-se mal; no serveix pas per a caçar més.

—Segons tinc entès, la societat que tu presideixes també s'ha cuidat de repoblar el vedat amb cabirols, oi?

—*Bé, nosaltres més aviat hem col·laborat amb l'Administració i la Federació de Caça en el fet de reintroduir un animal que fa centenars d'anys ja havia existit aquí i que va desaparèixer. És un animal que, a més a més, és bonic i que es repobla molt bé, no sols aquí al Moianès sinó també a nivell internacional. A Espanya havia desaparegut i, en canvi, a Europa proliferava molt. L'any 2005 ha estat el primer any que aquí han donat permisos controlats i molt limitats per a poder caçar els primers cabirols.*

—Malgrat tot, els caçadors no deuen ser gaire ben vistos pels ecologistes...

—*Depèn. Qui és ecologista? El qui es permet d'opinar sobre alguna cosa que potser desconeix? Aquell que s'ho*

mira des de casa seva i diu: «Que bonic que és quan jo vaig al bosc a buscar bolets, però no m'agraden els caçadors»? Aquest que no ens veu bé és l'ecologista? Perquè l'ecologista que coneix tot el tema de la caça no hi veu tants entrebancs. Nosaltres ajudem en el fet que aquesta ecologia sobrevisqui i, com ja he dit, els sistemes de caça d'avui en dia són un esport i un control de la fauna que hi ha. No estem abatent res que no es pugui abatre; tot està controlat i cuidat, encara que la gent no s'ho pensi. D'aquesta manera també podríem preguntar-nos: un vegetarià, és ecologista? A mi em sembla que la filosofia no està ben entesa. Jo procuro no opinar de coses que no hi entenc, m'agrada o no m'agrada; ara, cadascú és lliure de pensar el que vulgui, però crec que, a l'hora de criticar públicament les coses, primer s'han de conèixer.

Si capturant el nombre tan impressionant de senglars que es cacen cada any a nivell de Catalunya o a nivell estatal, tan sols un any no es fes, llavors els pagesos, una de dues: o haurien plegat tots o s'haurien agafat la llei pel seu compte. Lògicament, encara seria pitjor. Passaria que les administracions no

podrien fer front a la quantitat de pagaments que s'haurien de fer pels danys que ocasionarien aquests animals. Per això et dic que, en el tema de la caça, està tot lligat.

-Ja per acabar, ens podries explicar una anècdota que t'hagi passat en el transcurs d'una jornada de caça?

-D'anècdotes n'hi ha sempre; últimament vaig estar empaitant un senglar amb els gossos durant tota una tarda i vaig aconseguir de veure'l, disparar-li i abatré'l. Llavors vaig comunicar-ho i vaig copsar que tothom estava content; però quan vaig arribar allà on era i sense temps per a poder reaccionar, vaig veure que aquell senglar es tornava a aixecar i marxava. Diràs: «Com pot ser això?» A vegades pot passar que la bala només l'hagi rascat i això li hagi produït un estaborniment parcial. Hem de tenir en compte que el senglar és un animal fortíssim; una altra cosa seria que estigués malferit, però llavors ja no marxaria. Dins la caça, aquesta és una situació atípica, ja que no passa sempre; però això serveix per a fer broma al caçador que li ha passat. El que s'hi ha trobat, però, se'n recorda tota la vida.

Joan RIERA

AQUÍ ÉS AMÈRICA

Vivim en moments delicats. La política internacional es troba plena d'interrogants, amb Bin Laden, Bush, Fidel Castro, Hugo Chàvez, etc, etc. Per altra banda, hi ha la guerra del petroli, l'or negre tan apreciat i que depèn d'uns països —la majoria, àrabs— que tenen a la seva mà l'aixeta per a encarir-lo segons els seus capricis o necessitats.

En el nostre país la política també té divergències i el ciutadà corrent s'ho mira amb escepticisme.

Em pregunto: no havíem estat mai tan bé com ara? La febre de la construcció porta uns preus que haurien fet embogir els nostres avantpassats, i no es detura. Els costos són astronòmics; tanmateix, potser perquè es concedeixen hipoteques fins a cinquanta anys (tota una vida), pot dir-se que hi ha llistes d'espera per a comprar un habitatge. Quan s'ha adquirit la casa o el pis, s'ha de moblar i decorar, i tothom, com en una cursa en què hi pot haver un guanyador, mira com pot tenir-lo més luxós i confortable.

També ens trobem en l'època de la locomoció. Hi ha famílies que tenen fins

a tres cotxes i proliferen les motocicletes i àdhuc els planejadors. Els restaurants (que no són pas econòmics) durant el cap de setmana s'omplen. La gent es compra roba cara; a molts joves la família els paga una carrera universitària i un carnet de soci del Barca.

La gent també viatja. No és aquell viatget en què a tot estirar arribàvem a la Costa Brava. Ara la gent va lluny, com més millor, a països exòtics de platges paradisiàques, o a Rússia, país que només coneixíem pels llibres de Tolstoi, o a l'Índia, o a la Xina, per buscar noves cultures i noves misèries, o als Estats Units, per gaudir i presumir de la cosmopolita Nova York.

Això em duu a reflexionar. I si un dia les portes d'aquest rebost que sembla inacabable es tanquen? Sabrem tornar a aquella vida adusta en què ens havíem criat? Recordo que els meus Reis mai no van ser generosos: una nina (una pepa), un impermeable vermell que somiava amb delit, unes katusques per a la pluja i la neu, i molta il·lusió, perquè teníem tan poc que ens sentíem uns privilegiats. Les nostres llars eren netes i endreçades, però mancades de comodi-

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Dr. Carme Mendoza Sacra
M. Col. Podologia 1.133 / M. Col. Infermeria 34996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

tats. A l'hivern ens escalfàvem amb la llar de foc, l'estufa, el braser. Els carrers i carreteres eren buits de vehicles i per a anar a Manresa, a Barcelona o a Vic no hi havia altre remei que agafar el cotxe de línia.

Al restaurant, fora d'algun casament, no hi posàvem mai els peus. Els convits es feien a casa, amb l'enrenou de vaixelles, cristalleries i bateries de cuina. La roba durava —un abric cada tres anys— i anàvem a cal sastre o a ca la modista perquè no existien aquestes cadenes que tenen gran assortiment de tota mena de peces de vestir.

La universitat quasi era inexistent per a la gent dels pobles. Anàvem a l'escola, generalment, fins a catorze o quinze anys i llavors els nois aprenien un **ofici**. Les empreses tenien aprenents, que no passaven a oficials fins al cap de tres anys, i les noies ordinàriament es col·locaven a la fàbrica. I la gent era o semblava feliç. Els paletes des de dalt la bastida xiulaven i tiraven floretes a les noies que passaven, i a les llars es cantava. Les mestresses de casa, mentre feien dissabte, taral·lejaven les cançons d'Antonio Machín, i a la tarda, fent ganxet o apedaçant la roba, escoltaven les novel·les radiofòniques que les embadalien.

En **tot** aquest contrast que s'ha esdevingut en pocs anys hi veig un interrogant. Passar d'aquella vida senzilla a l'opulència d'ara m'espanta, ja que acostumar-se al benestar costa molt poc, però tornar enrere és difícilíssim.

Mai no vaig sentir-me dissortada en els anys d'una llarga postguerra. Era feliç perquè tenia uns pares que vetllaven pel meu benestar, per la meva educació, per la meva felicitat, mentre que, en aquesta opulència en què tots vivim, no tinc aquella ombra protectora dels qui m'emparaven i ara sóc jo la qui em sobresalto per la independència dels fills, tement sempre per la seva seguretat, ja que amb la vida que porten necessiten la locomoció, i em preocupo per la seva salut, pel seu treball, per la seva felicitat. També em neguitegen els néts. Són criatures encantadores, però no se sap quin rumb prendrà la seva vida. I aquesta vida fa por: drogues, sexe, crims passionals, violència...

No, no cal preocupar-se. Posant-nos una bena als ulls, vivim en un món perfecte. És un món feliç i, com diria el meu avi, que havia conegut indians que havien travessat l'Atlàntic i n'havien tornat rics: «Aquí és Amèrica!»

Agustina CANTÓ

CLÍNICA DENTAL MOIÀ

Dr. Lluís Mª Anfruns i Serra

**-METGE ESTOMATÒLEG-
TRACTAMENTS AMB HOMEOPATIA**

VISITES DIÀRIES

C/ Sant Josep, 33, 1r. 1a. Tel. 93 820 81 28

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Mojà o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim dos apartats: revistes i diaris.

Revistes

En l'apartat de revistes, i començant per les editades a Mojà i rodalia, hem vist:

—el número 64 (gener 2006) de «Supersopa», revista del CEIP Josep Orriols i Roca, amb 28 pàgines de temàtica escolar;

—el número 23 (gener-febrer 2006) de «El Butlletí» del grup municipal Mojà Alternativa de Progrés i ERC-ICV, amb 4 pàgines d'opinions sobre les activitats del municipi;

—el número 7 (15 març 2006) de «Mojà més», butlletí municipal, amb 8 pàgines de temàtica municipal moianesa.

Passant a les revistes editades a fora, hem vist:

—el número 73 (set.-des. 2005) del «Butlletí del Santuari» de Montserrat, amb els articles *P. Adalbert M. Franquesa (1908-2005). Fragment de l'homilia exequial del pare abat Josep M. Soler* (pp. 5-6) i *Montserrat, monestir i santuari: el P. Adalbert M. Franquesa* (pp. 7-11), aquest darrer, signat per Bartomeu M. Ubach; tots dos, il·lustrats amb nombroses fotografies on apareix el monjo moianès recentment finat;

—el número 1046 (febrer 2006) de «Cavall Fort», amb un article divulgatiu de Maria Àngels Petit i Mendizàbal

(*L'origen del blat de moro*) i les habituals col·laboracions del ninotaire moianès Picanyol;

—el número del 26 febrer 2006 del «Full Diocesà» de Vic, amb l'article *Homenatge a Ignasi Alberch*; també el núm. del 12 març, que reproduïx un sonet de l'escriptor moianès Josep Ruaix dedicat al Cor Artesenc amb motiu de les seves noces d'argent;

—el número de març 2006 de «Serra d'Or», que conté (p. 76) una «nota de lectura» titulada *Una miscel·lània d'homenatge a mossèn Ruaix*;

—el suplement dominical del diari «Avui» del 12 març 2006, amb un reportatge (p. 32) sobre el músic moianès Quim Vila;

—el número del 3 març 2006 del setmanari «Presència», que publica un reportatge sobre óssos i llops en què s'afirma: «Mentrestant, ja s'han vist llops al Moianès»;

—el número 54 (I trimestre 2006) de «Llengua Nacional», que publica els articles *Un útil sinònim de «quan»* (p. 24) i *Puntuació forçada* (p. 27), del gramàtic moianès Josep Ruaix, com també el reportatge titulat *El Moianès homenatge Josep Ruaix* (p. 28), signat per Màriam Serrà i il·lustrat amb tres fotografies.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Mojà i rodalia i la seva gent:

—1-2-2006: «La Generalitat engega el procés per a crear el mapa de les vegue-

ries. Una consulta als ajuntaments que el Govern pretén que es tramiti aquest mateix mes donarà el tret de sortida a l'esperada reforma territorial. El Govern troba lògic que el Moianès sigui comarca, però caldrà esperar l'Estatut».

—21-2-2006: «La meua tasca més freqüent són els rescats», breu entrevista a Xavier Rovira, pilot d'helicòpters de Moià, dins la secció «Gent de casa».

—22-2-2006: «Teresa Rodoreda, de Castellterçol, celebra cent anys».

—23-2-2006: «El CE Castellterçol té a punt el Raid Fred, que es fa aquest cap de setmana». «Motor: Torras-Riba s'imposen en les 3 Hores de Resistència sobre terra de Moià».

—24-2-2006: «Un moianès ferit greu en un accident a Sant Quirze Safaja».

—25-2-2006: «Inauguració amb berenar popular a Castellterçol» (es refereix a la remodelació de l'antic rentador de llana del Roquer).

—27-2-2006 («El 9 Nou»): «Automobilisme, Rali Esprint de Sant Julià de Vilatorrada: El moianès Óscar Mascaró és segon amb el Peugeot 206 XS».

—28-2-2006: «L'escudella de carnaval abans es feia més grassa», breu entrevista a Joan Rovira i Bonfill, escudellaire de Castellterçol, dins la secció «Gent de casa». «Treballant per una escola de qualitat. L'Escola Pia de Moià, fundada l'any 1683, és l'Escola Pia més antiga de l'Estat espanyol», suplement «Aula» dedicat a aquesta escola moianesa.

—1-3-2006: «Castellterçol fa tradició amb 4.500 plats d'escudella». «L'organització territorial: El Govern atribueix l'ajornament del debat de les vegueries al retard de l'Estatut. Decepció a Moià i Calaf per l'ajornament (ja que suposa un ajornament en la creació de les comarques del Moianès i de l'Alta

Segarra)». «Pagesos del Moianès demanen una marca pròpia de producció ecològica».

—4-3-2006: «El Moianès posa bases per a encarar un creixement de 5.000 habitants en 10 anys. Avui s'exposen els resultats del procés de participació».

—6-3-2006: «Calders denuncia que Navarcles fa abocaments il·legals de fang provinent del llac del seu terme».

—6-3-2006 («El 9 Nou»): «El ciclista moianès Jaume Rovira acaba la volta a Múrcia malgrat patir una caiguda».

—9-3-2006: «La consellera Mieras visita l'ampliació de la biblioteca de Moià, que s'obrirà pel maig». «Moià crea una fundació cultural per a gestionar el patrimoni local». La «meteoimatge» és una nuvolada sobre Moià captada a trenc d'alba per Sílvia Mur.

—10-3-2006 («El 9 Nou»): «Els veïns de Collsuspina reiteren la seva oposició al projecte de la pedrera. Tècnics de la Generalitat els van exposar dimecres les repercussions que tindria sobre el medi».

—12-3-2006: «Moià acull un taller sobre rosers».

—13-3-2006: «Futbol, Segona Territorial: El Moià remunta i derrota el Pradenc en l'últim minut», crònica de Joan Riera.

—13-3-2006 («El 9 Nou»): «S'ha constituït a Moià la societat Urdilabel S.L., dedicada a la fabricació i comercialització de tot tipus de productes tèxtils. Administrador: Sebastià Monsech Ubasart. Adreça: Polígon Industrial del Prat, parcel·les 2, 3 i 4». «Endavant les obres dels "lofts" de Castellterçol a l'antiga fàbrica Roger».

—14-3-2006: «Quant a preus, no podem competir amb els xinesos», breu entrevista a Joan Grau i Ponsa, teixidor

artesa de Moià, dins la secció «Gent de casa». «Judo: Alba Iglesias guanya la medalla de bronze en el Campionat de Catalunya Sub-23, disputat a Lloret de Mar».

—15-3-2006: «Duatlò, Circuit Català: Iñaki Baldellou, primer júnior a Reus, on Anna Henestrosa fa bon paper».

—16-3-2006: «El Moià, a quarts de la Supercopa del Bages de futbol».

—17-3-2006: «Alumnes de l'institut Moianès visiten Regió 7 i TVM».

—17-3-2006 («El 9 Nou»): «Castellterçol neteja un camí forestal (zona del Ricard)».

—18-3-2006: «Escena: La Fura dels Baus pre-estrenarà muntatge a Martorell dins el cicle juvenil 3acuv». La «meteoimatge» és una tempesta a Peníscola, fotografia enviada a la redacció per Mercè Bignorra.

—20-3-2006: «Ruta 1714, l'aposta de Moià i Cardona pel turisme cultural».

—21-3-2006: «Treballar al súper em permet conèixer molta gent», breu entrevista a Alfredo González Gomara, funcionari i comerciant de Moià, dins la secció «Gent de casa». «El jutge manté dos anys més la presó per a l'acusat de l'assassinat de Calders».

—22-3-2006: «Aproven la urbanització del carrer Salavert de Castellterçol».

—24-3-2006 («El 9 Nou»): «Nova victòria del moianès David Sánchez en la 3opa Catalana de BTT disputada a 3oró d'Amunt».

—25-3-2006: «Calders prepara un llibre sobre la vida i obra d'Antoni Cabra». _a «meteoimatge» és una posta de sol des de Calders, foto tramesa a la redacció per Carme Codina.

—26-3-2006: «Montràs repetirà com a candidat per CDC en les pròximes eleccions municipals a Moià».

—27-3-2006: «La Fura dels Baus sorprèn Martorell en la pre-estrena de "Il focolare di Sofia"».

—27-3-2006 («El 9 Nou»): «Bona actuació de Jaume Rovira a la volta a Castella i Lleó».

—28-3-2006: «Un bon mestre s'ha de posar a la pell de l'alumne», breu entrevista a Lluís Cerarols i Cortina, mestre a l'institut de Sallent, dins la secció «Gent de casa».

—29-3-2006: la «meteoimatge» és un arbre florit de Castellterçol, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—30-3-2006: «Una dona ferida en bolcar el seu vehicle a Castellterçol». «Podis d'Esport-7 i del Judo Moià en la Lliga Catalana de Clubs juvenil».

Composicions florals i plantes d'interior
Articles de decoració

Garden Center Moianès

Plantes de temporada
Arbres i arbustos

Complements de jardineria
Projectes de nous jardins i manteniments

Carretera N-141, Km. 21,9 (Hostal de la Grossa)
08180 - Moià (Barcelona)

Tel: 93 830 93 35
Fax: 93 830 93 36

www.gardenmoianes.com
garden@gardenmoianes.com

EXPERIÈNCIES DE LA PRESÓ: EL GERMÀ ADRIÀ

Quan em disposava a escriure l'article per a aquest mes m'assabento, per la premsa, de la mort del germà Adrià Trescents, religiós de La Salle, a qui vaig veure per primera vegada a Sabadell en un sopar d'equip de matrimonis. L'equip tenia una funció social: atendre els presos de Sabadell i les seves famílies. El germà ens va orientar, explicant-nos moltes experiències viscudes per ell al barri Xinès de Barcelona perquè la nostra tasca fos al màxim d'efectiva. Ens va impressionar el treball que ell feia d'educador de carrer i la naturalitat i senzillesa de les seves explicacions. Ens va quedar la sensació que havíem conviscut un parell d'hores amb un home bo, amb un gran apòstol dels marginats.

Més endavant vaig llegir el seu primer llibre: *Con mis hermanos marginados*. Em van impressionar moltíssim les històries viscudes per ell i que explica en el llibre. Fins i tot vaig arribar a dubtar que fos ben veritat i que la ploma de l'autor no s'hagués deixat portar per alguna exageració.

Quan vaig ser enviat a treballar pastoralment a la parròquia de la Mare de Déu del Carme de Barcelona, situada al bell mig del barri del Raval, vaig començar a entendre el llibre del germà Adrià i vaig viure jo mateix alguns casos molt semblants als que ell hi explica. Confesso que el llibre em va ajudar molt a comprendre la situació del barri i de les persones que hi viuen. És aleshores quan, després de molt temps, vaig retrobar-me amb ell i vaig començar a treballar al seu costat entre els marginats i presos. Ens trobàvem en les reunions de marginació

a la parròquia de Sant Pau del Camp, on la seva presència, les seves orientacions, les seves experiències, les seves pregàries, eren sempre un estímul i un esperó per a tots els qui desinteressadament, a vegades amb molt esforç i sofriment, treballaven enmig dels germans més necessitats i abandonats.

Durant la major part del temps que vaig viure a la parròquia del Carme, un cop al mes els religiosos i religioses que treballàvem al Raval ens reuníem en alguna de les comunitats, al vespre, per celebrar l'eucaristia i compartir un frugal sopar en un autèntic clima de germanor, de sinceritat i d'alegria. Moltes vegades el germà Adrià també hi era present i la seva participació en l'homilia era sempre impressionant.

Com estimava els infants deseparats, tristos, marginats! Amb quin amor cada dia de bon matí acudia al centre Salvador Gavina a preparar l'esmorzar per als infants que trobaven en ell un autèntic pare i l'aliment suficient per a poder anar a l'escola i passar el matí!

Vaig poder comprovar personalment que en el Raval («Barri Xino», deia ell sempre) no hi havia ningú que no el conegués. Més d'una vegada havia anat amb ell pel carrer i tothom el saludava. M'explicava la vida de cada una d'aquelles persones: aquest ha estat tant temps a la presó, aquesta és una prostituta, aquest és un infant que no sap qui són els seus pares... Per a tots tenia una paraula amable, els preguntava pels seus problemes, els prometia una visita, una ajuda. També vaig poder comprovar

que se l'estimaven de debò. Per a moltes persones el germà Adrià ho era tot.

Sovint ens trobàvem en alguna de les presons que jo visitava. També puc dir que la major part dels reclusos el coneixien, l'apreciaven i havien rebut d'ell algun favor. «Ja ho sé, que m'enganyen, a vegades», em deia; «però és l'única manera que tenen ells de poder obtenir alguna cosa, i, pobres, ja en tenen prou d'estar temps i temps tancats. Almenys que hi hagi algú que es posi al seu costat.» Molts dels interns que ell visitava eren persones que havia conegut i seguit des que eren infants.

Les vacances d'estiu les passava recorrent diverses presons de fora de Catalunya. En totes hi tenia coneguts i amics que l'esperaven amb els braços oberts.

Una altra de les preocupacions del germà Adrià era l'assistència i acompanyament dels malalts de sida. L'última vegada que el vaig veure va ser en un carrer molt cèntric de Barcelona, molt content perquè allà, en aquell lloc, s'acabava d'inagurar un pis per a acollir malalts sidosos. És aleshores que em va dir que estava molt delicat, que es cansava molt i que li havien dit que havia de reposar, però que mentre pogués no deixaria per res la feina que feia. Confia molt en la Mare de Déu. Sempre portava els rosaris a la butxaca i el resava mentre anava d'un cantó a l'altre.

Em permeto de citar unes paraules del mateix germà Adrià que es troben en una biografia d'ell escrita per Jacinto Peraire. L'autor li pregunta quina funció compleix un religiós en els barris baixos barcelonins. I ell respon pausadament:

Escolto... els seus problemes, les seves inquietuds, les seves mentides, els seus falsos propòsits.

Aconsello... quan ho permeten.

Renyo... si hi ha prou confiança.

Suggereixo... possibles sortides a la seva situació.

Invito... a un vas de llet, a un cafè o a un entrepà.

Pago... llits, medicaments, o alguna altra necessitat extrema.

Passejo... amb ells.

Comparteixo... una beguda, un somriure, mitges paraules, la seva desesperació i la seva impotència.

Ric... les seves gràcies, els seus èxits, els seus encerts.

Beso i abraço... amb naturalitat i tendresa, sense prejudicis de cap mena.

Espero... contra tota esperança, encara que sumin fracàs sobre fracàs.

Poso fi a l'article. Amb ell he volgut retre un petit homenatge a un amic i company en el servei als presos. Un home bo. Un sant. Dubto que algun dia l'Església oficial el canonitzi, però sí que estic segur que ja ho ha fet l'església dels pobres i marginats, en el cor i en els llavis de tots els infants, reclusos, prostitutes, dels sense sostre, abandonats, sidosos, delinqüents, del barri del Raval de Barcelona. Com també en el cor i en els llavis de tants voluntaris i voluntàries que, en el mateix barri, seguint les seves petjades, treballen sense descans i amb molt sacrifici per ajudar i humanitzar els germans marginats.

Ressonen aquí les paraules del Mestre en l'Evangeli: «Veni, beneïts, rebeu en herència el Regne, perquè tenia fam i em donàreu menjar, tenia set i em donàreu beure, era foraster i em vaucollir, anava despullat i em vaucostir, estava malalt i em vaucositar, era a la presó i vinguéreu a veure'm... Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho fèieu a mi.»

Josep M- OLLER, escolapi

PÀGINA DE L'INSTITUT

Jornada de portes obertes

El dissabte dia 18 de març vam obrir les portes del nostre institut a tots els pares i mares, nois i noies que volien visitar-lo. La majoria eren els qui l'any vinent s'estrenaran com a alumnes i famílies de l'IES Moianès.

La jornada va començar amb una xerrada per part de la directora del centre, Maria Teresa Miras, a l'aula d'audiovisuals, per explicar el funcionament general del centre i els nostres objectius principals, basats a posar el nostre esforç en el desenvolupament dels valors humans i en la formació integral, cognitiva i personal, dels nostres alumnes. Aquesta tasca pedagògica la realitzem tota la comunitat educativa del centre en tots els grups d'ESO i batxillerat. En aquesta xerrada també es va informar de l'organització dels grups, dels desdoblaments, l'aula d'acolliment i l'aula oberta, els crèdits comuns i variables, els asses-

soraments pedagògics, els plans d'acció tutorial i els serveis que ofereix l'AMPA tant a nivell organitzatiu, com a nivell acadèmic o participatiu.

Després de rebre tota la informació general del nostre funcionament, es va fer una visita a les diferents aules, tant les de grups com les específiques (informàtica, música, educació física, tecnologia, dibuix) per tal de conèixer l'espai i observar algunes activitats que hem anat fent al llarg del curs.

Per acabar, es va oferir un aperitiu als pares, mares i futurs alumnes del centre, organitzat per l'AMPA, i així vam acabar la jornada de portes obertes d'aquest curs.

Les pre-inscripcions per al curs vinent s'han realitzat del 21 de març al 3 d'abril pel que fa a l'ESO, mentre que les de batxillerat seran del 15 al 21 de maig.

Quant als projectes més imminents, durant la setmana del 3 al 7 d'abril es realitza al nostre centre el crèdit de síntesi, que consisteix en un treball per grups sobre un tema determinat i així s'aprenen diferents aspectes de les matèries que els alumnes faran al llarg del curs.

Igualment, per a aquestes dates hi ha previstos dos viatges. L'un, de segon d'ESO, per a treballar el crèdit de síntesi a Cantàbria. L'altre el fan els alumnes de segon de batxillerat que celebren el darrer any al centre i ho fan passant cinc dies a Florència i Venècia.

CAMPANADES

ELS BANCS, CATEDRALS DEL DINER

De totes les idees que de petit tinc d'un banc, la dominant és que, sobretot a les capitals com Barcelona, l'edifici d'un banc té aparença de catedral. Aquesta serà la raó que quan, per necessitat, vaig al banc a treure alguna cosa dels meus estalvis, tinc la sensació d'ofendre alguna divinitat desconeguda, que la gent adora. Davant la finestrella de l'empleat bancari, parlo en veu baixa i penso que sóc com un pecador que torna al confessorari a demanar de nou al confessor els pecats confessats. Jo m'he fixat que alguns dels capellans més devots porten els bitllets a la cartera ben planxadets, com si fossin estampes beneides.

Per a mi, home tímid, subjecte rural, amb poc món, els bancs em fan l'efecte que són catedrals del diner. Em fan una mena de respecte que no és normal. Quasi necessitaria que, com he vist en alguna botiga els dies nadalencs a Vic, a la porta de vidre dels bancs hi hagués una targeta, amb algun dibuixet bonic, que, sense la meva ironia, digués: «Entra, babau, no tinguis por, deixa't estimar pel banc.»

L'HISTORIAL CLÍNIC, UN CONTE DE TERROR

Si alguna vegada he pogut veure algun historial clínic, com és ara el meu, he tingut la impressió d'estar llegint un conte de terror, com els del narrador Edgar A. Poe.

L'ésser humà sovint triga a adonar-se del cos com a enemic. Allò que ens és més familiar, a vegades és el més desconegut.

Segons Hegel, el terror ens sobrevé quan ens adonem que l'enemic el tenim,

no a fora, sinó a dins. El propi cos és una incògnita.

L'ésser humà resta desconcertat quan se li diagnostica que el cos serà per a ell el pitjor enemic; una cosa que, des de l'interior, maquinàrà, calladament, contra ell.

No sé per què em diverteixo tocant aquests temes. Deu ser perquè he estudiat massa les filosofies de l'atzar.

LOCALS D'ESBARGIMENT NOCTURN

Amb música màquina a les discoteques es busca crear un ambient gregari entre els assistents, la jovenalla. Diferents focus mòbils projecten llums de colors sobre la concurrència. La llum, amb l'arc de sant Martí, segueix el cantant i els qui mouen l'esquelet, que això és ballar. L'animació creix i l'ambient es torna màgic, de fantasia.

No fa molt que va sortir un informe segons el qual un percentatge força elevat de joves, entre setze i vint-i-cinc anys, considera que es requereix alguna dosi d'alcohol perquè la moguda vagi agafant marxa. No falten els qui reforcen l'efecte de l'alcohol amb algun estupefacent o droga. Aleshores no és estrany que a la sortida, més d'un cop, s'armi algun altercat entre bàndols, i algun noi ja no torna a casa.

Quan les discoteques ja tanquen segons la norma, qui vulgui pot anar als locals anomenats *after hours*, és a dir, fora d'horari, els quals obren quan les discoteques tanquen. La diversió és bona, però el desbocament és fatal i porta al fàstic, com deia el filòsof J.P. Sartre. L'oferta d'oci nocturn que avui es dona a Espanya és única a Europa; ara molts *pijos* vénen a Barcelona a esbargir-se.

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

Heus ací algunes activitats lúdiques o culturals esdevingudes a Moià recentment:

—El diumenge dia 26 de febrer, esqujada popular organitzada pel GEMI.

—El divendres dia 10 de març, a dos quarts de deu del vespre, a Can Carner, conferència sobre «L'alimentació dels nostres fills», a càrrec d'Emília Bosch i Marcet (psicòloga i dietista-nutricionista), dins el cicle organitzat per les associacions de pares dels centres escolars moianesos.

—Del 10 al 19 de març, a la sala d'exposicions del Casal, mostra de quadres en paper reciclat, elaborats pels discapacitats del taller L'Arc de Sant Martí de la Comunitat dels Avets, dirigits pel monitor Joan Adrover.

—El diumenge dia 12 de març, a partir de les nou del matí, excursió matinal pel Moianès, organitzada per Rivendel.

—El dissabte dia 18 de març, a les sis de la tarda, a l'auditori de Sant Josep, concert del Duo Boccherini (dos violoncels: José Luis Obregón i Diego Gil), amb obres del barroc (Vivaldi, Kummer, Correte i Barrière), acte organitzat per Joventuts Musicals.

—El diumenge dia 19 de març, excursió a Collsacabra, organitzada pel GEMI.

—El mateix diumenge, a les set de la tarda, a l'auditori, concert commemoratiu del 250è aniversari del naixement de Mozart: interpretació d'àries d'òperes mozartianes a càrrec del baríton veneçolà Julio César Alejos acompanyat de

la pianista Lluïsa Vinyes, acte organitzat per l'Escola Municipal de Música.

ENTITATS

El Fanal (grup cultural i ecologista del Moianès) ha organitzat unes sortides per a conèixer la natura del Moianès. Concretament: 25 de febrer, observació nocturna d'estels a Moià; 26 de març, visita a la riera de Fontscalents i a la balma de l'Espluga, de Castellcir; 30 d'abril, descoberta del bosc del Pererol, a Castellterçol; 28 de maig, visita al jardí botànic de Cal Riera, a Moià.

La Fundació Francesc Sagrera va convocar, per al diumenge dia 26 de febrer a les onze del matí, a l'església de l'Escola Pia, una missa en homenatge al Pare Francesc Sagrera, escolapi, amb motiu del seixanta-sisè aniversari del seu decés. Presidí la cerimònia el P. Josep Lihàn, escolapi.

L'Ateneu ha organitzat un cicle de cine-fòrum per als dies 10, 17, 24 i 31 de març, i 7, 21 i 28 d'abril, sempre a tres quarts de deu del vespre.

El grup Les Llambordes ha difós una circular donant-se a conèixer. Aquest grup, preocupat especialment per l'excés de creixement de Moià, disposa de l'adreça electrònica següent: <lesllambordes@hotmail.com>.

L'Hospital-Residència de la Vila de Moià ha convocat assemblea general per al divendres dia 21 d'abril a les nou del vespre, en què caldrà fer una renovació parcial de la junta directiva. Per a més informació, tel. 93 830 02 69.

LITERATURA

El dijous dia 9 de març, a les nou del vespre, va tenir lloc a Santa Coloma de Gramenet (Àrea Cultural Oriol) una tertúlia literària amb participació moianesa. En primer lloc, el convidat especial era el fillolleg moianès Josep Ruaix; després, hi intervingué musicalment la pianista Iris Abancó, com també la poetessa Josefina Pons i el rapsode Xavier Vidal. A més, s'hi presentà el llibre pòstum *Es-pigolant*, del poeta artesenc Francesc Blancher, vinculat a Moià, amb intervenció de la seva vídua, Marina Garcia.

El 17 de març la premsa (diaris «Regió 7», «Avui» i altres) informà de la publicació del llibre *Històries d'una pensió*, del moianès Josep Lluís M. Picanyol. En el moment de redactar aquesta nota sabem que se n'està preparant la presentació a Moià. Ens en farem ressò detalladament en el pròxim número.

FI DE CARRERA

Anna Henestrosa i Roca s'ha llicenciat en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, a NNEFC de Barcelona.

Maria Teresa Casals i Galobart s'ha llicenciat en Biotecnologia.

L'enhorabona a les noves professionals.

NOCES D'OR

Sebastià Petitbò i Picahol (col·laborador, antic redactor i sempre amic de LA TOSCA) i la seva esposa Conxita Antúnez i Sentias van celebrar el dia 10 de febrer les noces d'or matrimonials amb una missa a l'Escola Pia, oficiada pel P. Marià Baques, i un dinar familiar. Per molts anys!

PERSONALS

Agustí Vives i Padrisa, que ja el 8 de novembre del 2000 rebé, de mans del president de la Generalitat, Jordi Pujol, el títol de «mestre artesà cansalader», més recentment, el 12 de novembre del 2005, fou nomenat «confrare fundador de la Confraria del Gras i Magre». L'acte religiós se celebrà a la basílica de Santa Maria del Mar, amb la benedicció del símbol «La Broca», i tot seguit es tingué a la Llotja del Mar el jurament i lliurament del títol.

Ignasi Alberch i Arisa, autor de diverses sardanes, ha resultat finalista en el concurs sardanístic de Vilassar de Dalt, de manera que la seva composició *Llaços d'unió* ha estat inclosa, entre altres deu sardanes, en un disc compacte interpretat per la Cobla Sant Jordi, disc que es va presentar el 19 de març.

L'enhorabona als nostres dos convilantans.

NOUS ESTABLIMENTS O SERVEIS

El divendres dia 17 de març es va obrir, amb el nom de Canya i Teca, un celler al c/ de Francesc Vihas, 22.

Amb el nom de Formae s'ha obert un centre d'estètica i perruqueria (home, dona i nen) a l'av. de la Vila, 29, tel. 93 830 10 01.

Carme Sala ofereix classes de ioga, a la ctra. de Manresa, 18, bis, tels. 93 830 01 55 i 651 88 01 90.

Les Coves del Toll, amb motiu de Setmana Santa i Pasqua, obriran cada dia, del 8 al 17 d'abril, de dos quarts d'onze del matí a les dues del migdia.

Desitgem èxit als nous establiments, cursos o serveis.

MILLORA A LA CARRETERA DE CASTELLTERÇOL

La Generalitat ha adjudicat les obres de millora del traçat d'un revolt en el tram de la carretera entre Moià i Castellterçol. És previst que les obres comencin durant el tercer trimestre d'enguany i que s'enllesteixin en un termini de deu mesos. La Generalitat considera que un revolt molt tancat per l'encreuament de la carretera amb el torrent de la Fàbrega causa problemes. A més, el pont, de 5,2 metres d'amplada, es considera estret. Ara es millorarà el traçat en un tram d'1,7 quilòmetres i es construirà un nou pont que tindrà una amplada d'11 metres i una longitud total de 106 metres. Tot el tram passarà a tenir dos carrils de 3,5 metres cadascun i dos vorals d'1,5 metres.

150 ANIVERSARI DE LES DOMINIQUES DE L'ANUNCIATA

Enguany s'escau el cent cinquantesim aniversari de la fundació de la congregació de Germanes Dominiques de l'Anunciata, esdevinguda el 15 d'agost de l'any 1856. Recordem que el fundador fou el P. Francesc Coll, antic vicari de Moià, i la cofundadora i primera mare general fou la moianesa Rosa Santaeugènia i Coll. Amb aquesta ocasió hom pensa de continuar el procés de canonització del P. Coll, que actualment té la consideració de beat; una seva imatge es troba col·locada a la cantonada esquerra de la façana del nostre temple parroquial.

CONSORCI DEL MOIANÈS

A partir del 6 de març el Consorci del Moianès ha obert oficines d'informació sobre els seus serveis (borsa de treball, assessorament empresarial, accions for-

matives, activitats per a la gent gran i per als nousvinguts, etc.) en tots els municipis de la comarca natural. Així ofereix «serveis a la carta» als ajuntaments, entitats, empreses i habitants en general, com també «serveis itinerants». Simultàniament s'ha contractat una treballadora itinerant, una tècnica de joventut i una de turisme.

MISCEL·LÀNIA

El divendres dia 17 de març a dos quarts de deu del vespre tingué lloc a l'església parroquial una vetlla de pregària «en l'entorn de Taizé».

El dijous dia 30 de març al matí es procedí, a la casa de la vila, a la renovació o obtenció del DNI.

Entre març i abril les escoles de primària han fet jornades de portes obertes i han procedit a fer pre-inscripcions.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixement

Jorge Pinto Sánchez, fill de Raúl i de Jessica, dia 4 de gener.

L'enhorabona als venturosos pares.

Defuncions

Francisco Castellanos Giménez, de quaranta-vuit anys, dia 4 de març.

Celestí Orriols i Riu, de setanta-cinc anys, dia 6 de març.

Maria Picahol i Oller, de noranta-un anys, dia 10 de març, a Balma (França).

Josep Sala i Valldaura, de vuitanta-quatre anys, dia 25 de març.

Pepita Sala i Boix, de setanta-nou anys, dia 26 de març.

Jaume Pascual i Ponsa, vidu d'Ascensió Burdó i Teixidor, dia 29 de març.

Al cel sien. Donem el condol a llurs familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar

abans del 30 d'abril, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Gràcies.

Per un error tècnic, en el número anterior figurava, al peu de cada pàgina, la indicació «gener» en lloc de «febrer-març». Rectifiquem-ho, si us plau.

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

Parla als altres dels seus encerts i qualitats: ben segur que en tenen. Te'ls ficaràs a la butxaca.

És més fàcil tenir bones relacions amb els qui viuen un tros lluny que no pas amb els qui no es mouen mai del nostre costat.

La joventut es té una sola vegada. Durant la resta de la vida la trobem a faltar.

No som vells perquè hem viscut molts anys, sinó perquè no ens en queden gaires.

Un comença a fer-se vell quan li fa més gràcia el passat que no pas el futur.

Si fer-se vell ensenya a ser savi, val la pena d'aconcentrar-se a no fer-se massa gran.

L'home és l'únic animal que es desfigura en fer-se vell.

Quan un es fa gran, si cal fer alguna determinació que valgui la pena, convé fer-la tot seguit, no fos cas que no hi arribéssim a temps.

Quan un és jove troba els dies curts i els anys llargs. En fer-se gran passa al

revés: es troben els dies llargs i els anys curts.

Cal pujar als cims com un vellet per a poder-hi arribar com un jove.

Les arrugues pitjors són les de l'enteneïment.

Cal que els joves d'ara no s'esverin del que vàrem fer els vells quan érem joves. Ells deuen fer més o menys el mateix.

No m'empipa gens que s'acabin les meves alegries; el que em molesta més és que s'acabin les meves il·lusions.

Durant la joventut cal saber plorar sempre que convé perquè a la vellesa sapiguem fer-nos un fart de riure sempre que calgui.

Els grans es malfien dels joves perquè han estat joves.

Els anys no ens fan ni més savis ni més assenyats; sols ens fan una mica més grans.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», juny 2003)